

АЛЕКСАНДЪР ШАЛИМОВ

ПЪТ КЪМ НИКЪДЕ

Превод от руски: Мария Раева, 1972

chitanka.info

Керк се върна през нощта. Моруар го чакаше в библиотеката на Центъра.

Чул стъпките, Моруар излезе на силно осветения коридор.

— Успя ли?

Керк уморено сви рамене:

— Закъснях... И, разбира се, нямаше смисъл. Насочената радиация се оказа дяволски интензивна... Някакъв съвсем неизвестен вид излъчване. От него, изглежда, няма защита — при нашите условия, разбира се, и на нивото на нашите знания.

— Какво направиха с тялото?

— Искаш да кажеш с онова, което беше останало от тялото?... Тау-мезоново разпадане. Друг изход нямаше. Превърнали го в струя мезони още преди моето пристигане.

— Така... Какво може да е било това, Кер?

— Не знам. Май че и Стареца не знае... Във всеки случай той каза така...

— Може би неизвестното излъчване е резултат от много рязка деформация на полето?

— Мик три пъти бе успявал да деформира полето. И дори получи неясни видеосигнали от надпространството. Всичко ставаше съгласно принципа на Пари. Процесът беше обратим, напълно се поддаваше на контрол. И никаква следа от неизвестни излъчвания... Днес за пръв път процесът е станал неуправляем. И тогава възникнало това излъчване.

— Страшно ми е мъчно за Мик.

— Той е имал лек край, Моруар. Една стомилионна от секундата и мозъкът се превърнал в радиоактивен кристален прах. Дори не е успял да помисли какво става.

— Откъде да знаеш...

— Разбира се, няма да разберем това, докато не дойде нашият ред. От нашите малцина умират от старост... Но ако имаше възможност за избор, аз бих предпочел смърт като неговата: по-добре сега, веднага, отколкото да гниеш жив от злокачествени тумори няколко години по-късно.

— А какво каза Стареца? Какво ще стане с продължаването на работата?

Керк се усмихна ядно:

— Дали не си мислиш, че работата ще продължи? Няма да я бъде: всякакъв достъп до нашия район е вече прекратен. По пътищата има кордони. Утре пристига специална комисия. Ние всички — под карантина. Ще запечатат лабораториите. Около корпуса, където работеше Мик, ще издигнат специален калпак-екран. Входът ще бъде затворен за десетилетия. Все пак е добре, че изльчването се оказа насочено, а лабораторният корпус на Мик е до самия склон. Лъчът е ударил във въздуха и е излязъл извън границите на атмосферата. Иначе...

— Ужасна безсмислица! — въздъхна Моруар. — Да се спре, когато сме пред прага на тайната? А Мик дори стъпи на него.

— За да не се върне... Не, колега, наречи ме както искаш, но аз дори се радвам, че работата ще бъде спряна. Лъжицата още не е за нашите уста. Зад прага на Пари се е притаило нещо непостижимо страшно. Когато човечеството порасне с няколко века...

— А убеден ли си, че то разполага с тях?

— Атомна война? Плашат ни с нея от десетки години. Не, Моруар, паническият страх от нейните последици е не по-малко сигурна гаранция от всеобщото разоръжаване. И още нещо, драги колега: надявам се, не мислиш, че ние се стремим към прага на Пари, за да започнем да предсказваме бъдещето. За това просто не биха ни дали пари. Както ти е добре известно, четвъртото уравнение на Пари дава възможност да се изчисли изобилната енергия от деформацията на гравитационното поле. Засега нейният източник е непонятен, както впрочем е непонятна и цялата теория на Пари. Ние я приехме, тя позволи да се свържат в единна система енергетичните процеси на макро- и микросвета. Съгласи се обаче, че самите процеси не станаха по-ясни от това. Пари отиде много по-далеч от Айнщайн, но физическата същност на гравитацията си остава не по-малко загадъчна, отколкото преди сто години. Да не говорим за физическата същност на полетата на времето. Пари ги предсказа, ние стигнахме много близо до доказателството за тяхното съществуване, но... цялата беда е, че Пари полудя, преди да проанализира своите уравнения. Ако той беше успял да го направи, вероятно би унищожил труда си, вместо да разказва за него на човечеството.

— Имаш предвид четвъртия постулат?

— И него също, Моруар. Но аз разглеждам въпроса по-широко. Съществува една категория хора, които идват на този свят по-рано, отколкото би трябвало. Някои от тях човечеството нарича гении. Гениите винаги са създавали маса неприятности на света, но в миналото не са били обществено опасни. С развитието на историята положението се е изменило. Още трудовете на Айнщайн и на неговите съвременници изправиха човечеството пред ръба на катастрофата. Откритието на Пари е началото на верижната реакция на всеобщото унищожение: унищожението на човечеството, на Земята, на Слънчевата система, на Галактиката. Пари все пак е успял да съобрази някои неща — не случайно полудя. *Нашият Старец* е също от тази порода — обществено опасни гениални безумци...

— Ти си преуморен, Кер, и на теб гибелта на Мик ти е подействувала тежко. Трябва да си починеш...

— Сега всички ще си почиваме неопределено време, докато не свърши карантината и всеки не си намери нова работа.

— За Стареца ще бъде страшен удар, ако затворят Центъра. Пари беше негов приятел. Целта на живота на Стареца е да продължи изследванията на Пари.

— Да вървят по дяволите всички тези фанатици на науката. Стареца във всеки случай си дава сметка как възнамеряват да употребят уравненията на Пари. На онзи, горе, им е нужна енергия. Енергия, с помощта на която биха могли да унищожат политическите си противници. Атомната война е нож с две остриета. А ако се използува енергията на деформацията на гравитационното поле? Това е по-страшничко и главното, безопасно за онзи, който нанесе първия удар. Четвъртото уравнение на Пари открива пътища към овладяването на тази енергия, но трябва да се преодолее прагът на Пари. Теоретически той може да се преодолее. Нужен е само поток от подходящо ускорени частици. А практически при тези скорости започват деформациите на полетата на времето... Изследователят попада в странен свят, където фантастично си взаимодействуват четири-, пет-, шестмерни пространства със своите полета на времето. Дяволска вакханалия, в която се нарушава всякаква причинност и връзка, ходът на времето престава да бъде необратим, бъдещето се вклинява в миналото. Пари полудя от това, което се е открило пред мисления му взор. А днес ние получихме нагледно доказателство за

силите, които се таят зад прага на Пари. Контактът е траел само една стомилионна от секундата. А ако отворът към надпространството бе съществувал по-дълго? Или изобщо не беше се затворил?... Тогава в дадения момент от нашето земно време сигурно вече не бихме съществували не само ние с теб, Моруар, но и Земята, и Слънчевата система, може би и цялата наша Галактика. Ето какво демонстрира днешният експеримент на Мик, ето какво вероятно се крие зад неговата гибел. И те там разбраха нещичко; затова се вдигнаха на крак, поставиха кордони, заповядаха на Стареца да спре всякаква работа... Не, не, не ме прекъсвай, Моруар! Аз допускам, че прагът на Пари не е окончателната граница, готов съм да допусна, че Мик като сляпо кученце просто се е пъхнал, където не трябва... Не изключвам, че прагът на Пари наистина открива пътища към най-отдалечени галактики, към миналото и дори към бъдещето... Но аз съм убеден, че земното човечество още не е дораснало за подобни открития. Даже в нашия безумен свят никой не би позволил на тригодишно дете да си играе и с най-мъничката термоядрена бомба. Пред явленията, които ни очакват на прага на Пари, ние с вас, Моруар, и дори Стареца сме тригодишни дечица; деца, протегнали ръце към най-опасната играчка, която се е появявала някога на пътя на човечеството...

По празния коридор се чуха бързи, кънтящи стъпки. Прегърбена фигура в тъмно палто и барета се мерна край открехнатата врата.

Керк и Моруар се спогледаха.

— Това е Стареца — измърмори Керк, прехапвайки устни.

— Да идем...

— Защо? Нека постои сам. Ние сега не му трябваме.

— Ужасно, всичко това е ужасно — поклати глава Моруар. — Нима няма изход?... Развитието на науката не може да се спре. Основна черта на разума е да се стреми напред, безкрайно напред, срещу неизвестното, срещу...

— Гибелта — подсказа Керк.

— И срещу гибелта също... Гибелта на индивидите... Безсмъртието на човечеството се състои в друго — да предава щафетата на живота и... на своите стремежи.

— Така беше досега — кимна Керк. — Но по-нататък е великата неизвестност, и не само за индивидите от нашето поколение.

— Възможно е да си прав. И все пак нали трябва да се намери някакъв изход...

— Изходът е само в продължаването на пътя, в продължаването на изследванията — произнесе гърлен, дрезгав глас. В тишината на библиотеката той прозвуча почти като вик.

Керк и Моруар бързо се обрнаха.

Стареца изглеждаше страшен. Мътни, сълзящи очи без клепки, изкривени лилави устни, гримаса на страдание и болка върху жълтото пергаментно лице. Олюлявайки се, той пристъпи към масата. Отпусна се в креслото. С треперещи пръсти зашари около гърлото си, опитващ се да разхлаби връзката. Моруар поиска да му помогне. Стареца гневно се дръпна, замаха с ръце. Отметнал глава върху облегалото на креслото, той остана известно време неподвижен. Дишаше тежко, с полуутворена уста. Моруар и Керк чакаха мълчаливо.

— Знае ли? — без да поглежда към тях, Стареца кимна към Моруар.

— Да...

— Да вървим.

Те се подчиниха мълчаливо.

Слязоха на първия етаж, излязоха в парка. Стареца почти тичаше, завивайки бързо от една алея в друга. След това тръгна направо през осветената от луната трева.

— Нима ни води в лабораторния корпус на Мик? — прошепна Керк.

Моруар безмълвно вдигна рамене.

Когато тъмните грамади на лабораторните корпуси се показваха иззад дърветата, Керк се спря.

— Професоре... — започна неуверено той.

— Ако се страхувате, връщайте се — отряза Стареца, без да се обръща. — Да вървим, Моруар.

— Да вървим. — Моруар потегли за ръка приятеля си. — Той знае какво прави.

— Но това е безумие — извика Керк. — Неизвестна радиация! Там смъртта е неминуема.

— Там няма никаква радиация — отвърна Стареца, без да забавя крачките си. — По-бързо, имаме малко време.

— Но ние не взехме дори индикатори — отново извика Керк. — Защо да се рискува така?

— Повтарям, там няма никаква радиация. Тези глупаци от Върховния надзор абсолютно нищо не са разбрали...

— Но защо сега? — Керк се изтръгна от ръцете на държащия го Моруар. — Утре сутринта може да се провери всичко и тогава...

— Утре ще бъде късно. Пуснете го, Моруар. Този човек е страхливец. Срам ме е, че е бил мой ученик.

— Но, професоре, вместо да ме обиждате, по-добре обяснете...

Без да отговаря, Стареца отново тръгна напред.

— Професоре!

— Моруар, по-бързо, губим време.

Керк почувствува, че пламва от гняв:

— Спомнете си категоричната заповед на комисаря от Върховния надзор. Ако сега му позвъня, той...

— Подлец! — изсъска Моруар.

„Разбира се, той е прав... Не биваше да казвам това. Стареца никога няма да ми прости. Но там, в тези тъмни корпуси, ги очаква сигурна смърт. Без съмнение те вече са навлезли в зоната на опасната радиация...“

Керк почувствува, че му се завива свят. Може би е резултат от радиацията? Какво да се прави?... Той забави крачка. Разстоянието между него и Моруар бързо се увеличаваше. Стареца тичаше далеч напред. Той вече приближаваше до първия корпус.

И тук Керк изведенъж съобрази. Разбира се, че Стареца е прав! Външните индикатори, поставени по стените на лабораториите, не светеха. Отвън вече нямаше радиация. Но вътре?... Впрочем лабораторията на Мик е още далеч. Тя е в последния корпус.

Керк догони Стареца и Моруар пред масивната врата. Стареца бързо въртеше дисковете, набирачки условния шифър. Вратата не се отваряше.

„Може би е забравил шифъра?“ — с облекчение помисли Керк.

Обаче прозвучаха звънците на условния код и вратата безшумно се плъзна встрани. Стареца, без да се оглежда, влезе вътре. Моруар го последва. Керк почака няколко секунди. Вратата не се затваряше. Стареца му даваше последна възможност. Керк изруга и бавно престъпи високия праг. Отзад се чу шумът от затварящата се врата.

— Контролният магнитен запис на експеримента трябва да се запази. — Стареца се обръщаше само към Моруар; правеше се, че не забелязва Керк. — Мина ми през главата една мисъл... Ако записът я потвърди, ние ще се опитаме да поправим това, което направи Мик. Може би ще успеем да го върнем...

— Какво? — се изтръгна от Керк.

— Във всеки случай трябва да се повтори експериментът — разсеяно промърмори Стареца, прелиствайки бързо тефтерчето си.

— Ето — той отново се обръщаше само към Моруар. — Това е следствие от четвъртото уравнение на Пари. Вижте какво се получава...

Моливът на Стареца затича бързо по хартията.

— О! — каза Моруар.

— А сега още и това...

— Поразително! — Моруар изглеждаше развълнуван.

„За какво говорят?“ — мислеше Керк, опътайки врат и опитвайки се да надникне през рамото на Моруар. Но нико сведените глави скриваха формулите.

— Трябва да се донесат касетите с магнитните записи — каза Стареца. — Те трябва да са на мястото си, в шахта „Д“. Не мисля, че там нещо е пострадало.

„Шахта „Д“ е под лабораторния корпус на Мик — премина през ума на Керк. — Нима Моруар ще се реши?...“

Моруар бързо погледна към Керк. Очите им за момент се срещнаха. Керк прочете в погледа на приятеля си съмнение и страх.

— Хайде тръгвайте — нетърпеливо извика Стареца. — Или останете, ще отида аз...

— Отивам — прошепна Моруар. Челото му се покри с едри капки пот. Една от тях остави бразичка по стъклото на очилата му. — Отивам — повтори Моруар.

Той се изправи, отметна косите от челото си и без да погледне към Стареца, бързо излезе от лабораторията.

— Не се бойте — извика след него Стареца. — Ние ще ви прикрием със защитното поле.

— Той отива на сигурна смърт — каза Керк, свивайки юмруци.

— Глупости — презрително каза Стареца. — Включете главния генератор. Е, какво стоите, бързо!

Керк мълчаливо се подчини. Чу се нарастващо бучене. Замигаха цветни сигнали по пулта за управление. Стареца се приближи. Мълчаливо следеше стрелките.

— Включвайте полето на блок „Д“.

Стиснал зъби, Керк дръпна към себе си червената дръжка. Пламна рубинов надпис: „Внимание! Защитно поле! Да се включи в случай на крайна опасност.“

— Е!

Керк завъртя дръжката надясно до последна възможност. Моментално се разнесоха звънци, тревожно замигаха червени светлинни и метален глас произнесе безстрастно: „Тревога. В сектор «Д» е включено защитно поле. В сектор «Д» е включено защитно поле. Да не се напускат лабораториите. Да не се напускат лабораториите...“

— Все едно, те ще разберат — упорито каза Керк.

Стареца не отговори. Той не откъсваше възпалените си сълзящи очи от стрелките.

„Това е истинско безумие — си повтаряше Керк, стискайки зъби, за да не тракат. — Стареца си е загубил ума след гибелта на Мик. Ние всички сме обезумели... Струва ми се, че аз също полудявам. Какво правим ние? С какво ще свърши всичко това?...“

— Моруар се връща — пресипнало каза Стареца. — Изключвайте полето. Само че постепенно. Оставете генератора включен...

Звънците затихваха, рубиновите сигнали гаснеха един след друг. Врата се отвори безшумно. Влезе Моруар. Той беше много бледен, но изглеждаше спокоен. Керк хвърли бърз поглед към екрана на индикатора за радиации. Екранът не светеше. Значи в шахтата под корпус „Д“ изльчването не е проникнало? Или защитното поле си е изиграло ролята? Впрочем то не можеше да премахне насочената радиация... Нима Стареца е прав и радиацията вече е изчезнала? Защо тогава заповяда да се включи и защитното поле?

— Ето касетата със записите — каза Моруар. — Там всичко е наред, но... — той се запъна.

— Но? — повтори Стареца. — Не протакайте. Какво забелязахте там?

— Някаква глупост с отчитането на времето. Всички контролни часовници показват нещо странно. Ето аз записах показанията.

— Покажете... Интересно... Излиза, че всички контролни часовници на корпус „Д“ са отишли напред със 784 дни, 17 часа, 41 минути и 36 секунди с още някакви частици. Какво казвах аз? Превъзходно!

— Те са излезли от строя — каза Керк. — Излезли са от строя в момента на експеримента, в момента... когато... е възникнало неизвестното изльчване.

— Те обаче продължават да вървят — възрази Моруар. — Те не са спрели и показват едно и също.

— Именно — каза Стареца. — Те продължават да вървят и всички показват едно и също. Това е много важно... Впрочем, Моруар, какво показва вашият часовник?

— Моят?! — учуди се Моруар. — Сверих го тази вечер. Той... Какво е това? — извика той, като хвърли поглед към ръчния си часовник. — Той... той също е избягал напред.

— И, разбира се, също със 784 дни, 17 часа, 41 минути, така ли е?

— Да — объркано каза Моруар, следейки по календара на циферблата. — Всичко е именно така. Нима аз...

— Да. Вие сте били в бъдещето, Моруар. Благодарение на Мик. Той е успял да деформира полето на времето и деформацията се е запазила.

— В какъв момент аз... — започна Моруар.

— Имате предвид границата? Преодоляхте я незабележимо благодарение на защитното поле. Керк го включи във ваше отсъствие.

— Значи, когато бях в подземията на блок „Д“, аз съм станал две години по-стар?

— Вероятно, Моруар. Но това трябва да се уточни. Утре ще ви подложим на всестранно изследване...

— Какво обаче е станало в лабораторията на Мик? — попита Керк, хапейки устни.

— Сега ще се опитаме да установим. Ако, разбира се, магнитният запис се поддава на разшифроване... Моруар, включете първата лента в анализатора. А вие, Керк, следете режима на главния генератор. Трябва да изцедим от него всичко, на което е способен.

— Но, професоре...

— Сега моля да не ме прекъсвате. Пристъпваме към опасен експеримент. Внимание...

Известно време те следяха мълчаливо танца на зеленикавите криви върху вдълбнатия экран на анализатора.

— Изглежда, отначало всичко е вървяло нормално — прошепна Моруар. — Само тази странна спирала... Излиза, че Мик...

Без да откъсва поглед от экрана, Стареца яростно разтърси глава. Минаха още няколко минути. Кривите продължаваха своя безшумен бяг. И изведнъж нещо стана на экрана. За момент изображението замря, след това трепна и се разпадна на изключително тънки извиващи се влакна. После всичко се завъртя в ослепителна спирала. И веднага — тъмнина.

— Прагът на Пари — едновременно извикаха Керк и Моруар.

— Параметрите, бързо! — изхриптя Стареца.

Защракаха самопищещите устройства, изхвърлиха дълга перфолента, покрита със стълбчета от цифри. Стареца я грабна, започна жадно да я разглежда. Екранът отново блесна и отново се заизвиваха по него като змии кривите.

Сега Стареца не им обръщаше никакво внимание. Погледът му беше прикован към перфолентата. Той местеше по нея пръста си, бърбореше си нещо.

Моруар продължаваше да следи экрана.

— Странно — прошепна той на Керк, — много странно. Пробивът на неизвестното изльчване, което уби Мик, очевидно съответствува на момента на затъмнението на экрана. По време всичко съвпада. Този момент е фиксиран от контролните постове на нашия Център. След това цялата апаратура е излязла от строя, а в „епицентъра“ на пробива под лабораторията на Мик приборите са продължили да работят, като че ли експериментът още продължава. Какво може да означава това?

— Просто неизвестното изльчване се е окказало насочено — каза Керк. — Струва ми се, аз вече говорих за това.

— Да, но ето графиката на записа на биотоковете в мозъка на Мик. А нали той вече е бил мъртъв?

— Наистина странно — забеляза Керк. — Излиза, че експериментът е продължил след пробива на изльчването, въпреки че това явно не е могло да стане. Това, разбира се, е трик на апаратурата.

— Или на времето — възрази Моруар. — Гледай, та тук вече има някаква друга система за отчитане на времето. Тя е съвсем непонятна, но явно това не е нашето време. Вероятно затова и моят часовник...

— А — раздразнено подхвърли Керк, — всичко това са глупости! Излъчването е извадило от строя апаратурата, а ние сега се опитваме да търсим смисъл в безсмислицата.

— В записа, който минава сега пред нас, има не повече безсмислица, отколкото в цялата физика на високите енергии. В края на краищата какво представлява теорията на Пари, ако не опит да се внесе някакъв смисъл в чудовищното натрупване от безсмислици.

— Ето на екрана графиката на биотоковете на Мик. Не започвай да ме убеждаваш, че това е реална крива на реални биотокове? Та нали Мик вече не е съществувал?

— Ти забравяш за относителността на времето, Керк. Записът е направен, след като е бил преминат прагът на Пари. Ние не знаем нищо за закономерностите, които царят там. Та нали дори Пари не е дал теорията на надпространството. Той само го е постулирал и толкова.

— Нима искаш да кажеш...

— Престанете да спорите. — Стареца вдигна глава от записите и погледна към екрана. — Изглежда, че е именно така, както предполагах. Сега ще изясним всичко. Ако, разбира се, мощността на генераторите стигне...

— Какво искате да направите? — попита Керк.

— С ваша помощ да поправя грешката на Мик.

— По какъв начин?

— Ние ще повторим неговия експеримент.

— Сега?

— Разбира се, утре няма да можем да го направим.

— Но това е безумие!

— Не по-голямо от всичко, с което се занимавахме досега.

— Но в тази лаборатория няма необходимите системи.

— Ние ще експериментираме оттук върху системите от корпус „Д“.

— Професоре, вие вероятно сте забравили: там всичко е разрушено. Радиоактивният труп на Мик бе изхвърлен през покрива в парка. Намерили са го на сто метра от лабораторията.

— Да-да... радиоактивен труп! Глупаци... Те са прибързали! Това тяхно бързане може да коства скъпо. Сега няма да може напълно да се уравновеси процесът... Но все пак ние сме длъжни да опитаме. Съгласен ли сте, Моруар?

— Да — отговори Моруар, без да вдига очи.

— Вие, Керк, не сте съгласен, зная, но и на вас ще ви се наложи да вземете участие в експеримента. Аз няма да ви пусна да си отидете оттук, толкова повече, че там, в Надзора, вече знаят... Знаят, че въпреки заповедта аз сега се намирам в лабораторията за високи енергии на Центъра. Знаят, че се е включвало защитното гравитационно поле над корпус „Д“. Те само още не се досещат какво искам да предприема. Вие даже можете да поговорите с тях сега, Керк: за това ще включва за момент канала за разговори. Можете да им кажете, че се намирате тук въпреки желанието си. Това ще облекчи положението ви, ако излезем живи оттук.

„Той е изключил устройствата за разговор и видеотелефоните — мина през ума на Керк. — И, разбира се, е променил шифъра на автоматичните ключалки на входната врата. Сега оттук не може да се излезе без него. И не може да се влезе. Всички лаборатории на корпуса са направени от свръхлякия теранит-бетон. Само енергията, пробила днес по време на експеримента на Мик, е могла да разруши част от корпус «Д».“

— И така да включва ли канала за разговори? — попита Стареца, гледайки в упор Керк.

Керк сви рамене. Той усети изведнаж страшна умора. Всичко му стана безразлично. „Съдбата на света е в ръцете на безумци“ — кой беше казал това? А впрочем не е ли все едно? Най-напред Пари, сега — Стареца... „Съдбата на света е в ръцете на безумци...“ В края на краишата той, Керк, няма кого да обвинява. По своя воля влезе тук днес през нощта след Стареца и Моруар.

— Не говорете глупости, професоре — тихо каза Керк. — Ние не сме деца. Разбирам всичко. Шест години бях ваш ученик. Вярвах ви... Всичко това е гибелта на Мик. Тя изтръгна у всички ни почвата изпод краката. По-добре е сега да вървим, а утре...

— Вие говорите с мен като с идиот — се усмихна Стареца. — Грешите, Керк. Аз съм напълно нормален и никога паметта ми не е била толкова пълна и ясна като сега. Аз действително искам да повторя

експеримента на Мик; нещо повече — чувствувам се задължен да го направя. Не ще скрия, че вероятността за успех не е особено голяма, но тя съществува. Разбира се, ние можем и да загинем, но нали ние сме експериментатори. Изобщо решавайте: или оставате тук с нас, или се спускате в шахтата под корпуса, където се намира контролната апаратура. Давам ви минута за размисъл. А сега да послушаме какво става зад стените на тази сграда...

Стареца натисна копчето на системата за разговори. И моментално лабораторията се изпълни с гълчка от гласове. След това на фона ѝ се разнесе властен рязък глас: „Професоре, обръщам се към вас за последен път. Не може да не ни чувате. Заповядвам да напуснете лабораторията. В противен случай ще бъда принуден да се свържа с президента и да поискам разрешение да се унищожи корпусът, в който се намирате сега. Чакам вашия отговор. Отговорете веднага.“

— О! — промърмори Стареца. — Самият председател на Върховния надзор! Той вече е тук... Добре са се изплашили. Слушам ви, господин председател — високо каза той, обръщайки се към екрана на системата за разговори, — какво ще обичате?

Гълчката, идваща от екрана, затихна. След това прозвуча гласът на председателя:

— Включете видеотелефона, искам да знам какво правите сега и кой е с вас.

— Видеотелефоните не работят. Тук съм сам. Това ли е всичко, което ви интересува?

— Не. Защо включвахте защитното гравитационно поле над мястото на катастрофата?

— Проверявах апаратурата.

— Лъжете, професоре. Защо нарушихте категоричната ми заповед?

— Никой няма право да забранява на изследователя да провежда експерименти!

— Ако експериментите не заплашват човечеството.

— Човечеството — насмешливо повтори Стареца. — Вие значи се грижите за благото на човечеството. Това е ново за мен.

— Да прекратим безсмислената престрелка, професоре — произнесе остро невидимият глас. — Отговорете, съгласен ли сте да напуснете лабораторията?

— За да се озова в ръцете на вашите юначаги?
— Да, ще ви арестувам... до утре.
— Трябва да помисля.
— Колко време ви трябва за размисъл?
— Петнайсет минути...

Екранът замъркна. Очевидно хората, събрани пред лабораторния корпус, се съвещаваха.

— Добре, давам ви петнайсет минути — прозвуча гласът на председателя, — но ви предупреждавам, че ако вие...

— Абсолютно нищо не ви обещавам — го прекъсна Стареца, — а сега не ми прочете да мисля. И ви съветвам да се дръпнете от вратата на лабораторния корпус. По-добре почакайте в библиотеката на Центъра. Оставил я отворена... Обещавам ви, че няма да избягам. А сега, извинете, шумът, който идва от екрана, ми пречи да мисля...

— Така — каза Стареца, изключвайки екрана. — Имаме петнайсет минути: това трябва да ни стигне. Толкова повече, че главният генератор е включен вече.

— Всичко е готово — извика Моруар. — Остават ни още седем минути.

— Само мощността на генераторите да стигне — ръмжеше Стареца. — Всъщност това е дяволски просто... Изравняване полетата на времето... Гравитационният ефект на Пари позволява да се осъществи в границите на затворена система. Затворена система ще създадем с помощта на усиленото защитно поле... Тези глупаци сега пак ще се подплашат...

— Но може би някой от тях е останал пред входа на лабораторията? — внимателно отбеляза Моруар.

— Толкова по-зле за онези, които са останали. Надявам се, че ще успеят да се скрият в убежището. Нямаме друг изход. Керк, включвайте защитното поле над корпус „Д“. Така... Сега го концентрирайте докрай. Внимание! Превключвам енергийния поток към гравитаторите на корпус „Д“.

Керк следеше вцепенен танца на светлините по пулта за управление. В последния момент до неговото съзнание достигна: апаратурата на корпус „Д“ сега ще се окаже под натоварване. Там всичко е разрушено от пробилото излъчване. Сега целият чудовищен заряд от енергията на главния генератор ще удари в разрушената

лаборатория, ще пробие защитното поле... Това значи край — за тях, за града, може би дори за цялата страна.

Той се отпусна на креслото и затвори очи. Чуваше се как притракваха броячите на гама-излъчването.

Стиснал зъби, Керк броеше наум:

— Едно, две, три... десет.

— Това е — чу се гласът на Стареца. — И струва ми се, успешно. А вие двамата сте юнаци!

Керк отвори очи. Светлините по пулта гаснеха една след друга. Стареца се приближи, протегна костеливите си пръсти към дръжката за защитното поле. Завърташе я бавно.

Керк стана. Олюлявайки се, приближи към Моруар. Той седеше, склонен над осветения видеоекран.

— Как смяташ, защо той все пак не превключи енергията към корпус „Д“? — прошепна Керк.

Моруар се обрна. В погледа му Керк видя изумление.

— Той превключи всичко навреме. И всичко стана. Блестящо успя. Гледай.

Моруар се дръпна от екрана. Керк видя върху ярко осветения видеоекран лабораторията на Мик. Там всичко си беше на място, в пълен ред. А в креслото пред екраните на гравитаторите седеше Мик. Той беше в същата бяла престилка...

Мик седеше, отпуснал ниско глава, след това се помръдна, стана, огледа се с недоумение, хвърли поглед към часовника и забърза към изхода.

— Сега той ще дойде тук — каза Стареца. — За тази история нито дума на него.

Керк изумен разтриваше челото си, опитвайки се да разбере какво става.

— Халюцинация? — промълви той най-после.

— Никаква халюцинация — се разсърди Стареца. — Сега той ще влезе и вие ще се убедите. Ефектът на „запечатаното време“. Пари го предсказа, но не успя да го обоснове. Ние успяхме „да разпечатаме времето“, да изравним полетата му. Днес доказахме още едно положение на Пари. А Мик вероятно не помни нищо. Смята, че е заспал по време на експеримента.

— А онзи... радиоактивен труп? Това беше трупът на Мик, сам го видях...

— ... Ш-ш-шт, той сега ще влезе. Това е случайно съвпадение... По време на експеримента, след като е преодолял прага на Пари, той е попаднал случайно на момента на своята смърт. На бъдещата смърт, разбира се. Мик ще загине след малко повече от две години по време на някакъв експеримент. Помните ли, на брояча на времето: седемстотин осемдесет и четири дни... Кой би могъл да предположи такова съвпадение. Та неговата вероятност е съвсем нищожна. Но именно то и доведе до ефекта на „запечатаното време“. А ето го и Мик... Включете видеотелефоните, Керк, че председателят на Върховния надзор ще помисли, че съм го изльгал...

Публикувано в сп. „Наука и техника“, бр. 42-43/1972 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.